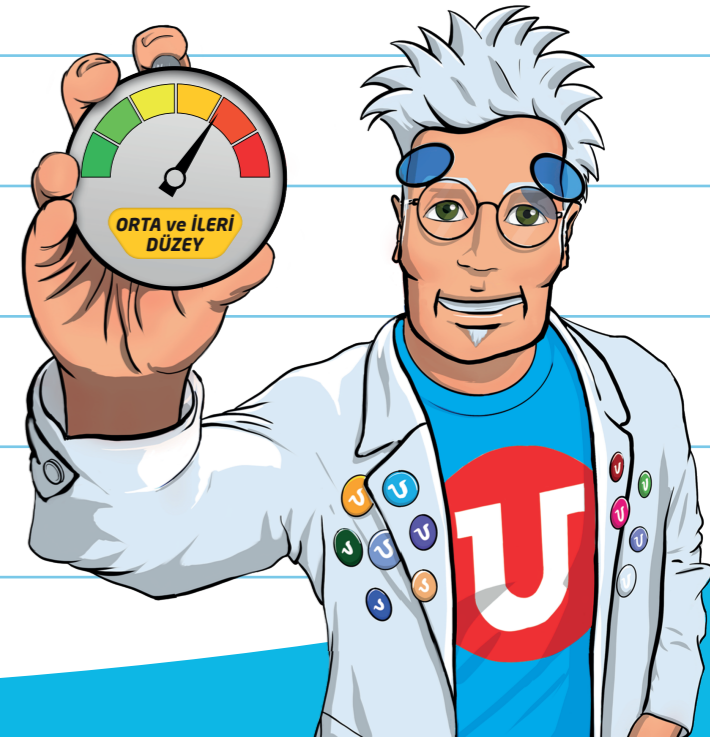

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Edebiyat Soru Bankası

Dil Bilgisi

(Ek Fiil, Basit v e Birleşik Çekimli Fiil)

DİL BİLGİSİ

(Ek Fiil, Basit ve Birleşik Çekimli Fiil)

EK FİİL (EK EYLEM)

BASİT ÇEKİMLİ FİİL

BİLEŞİK ÇEKİMLİ FİİL

EK FİİL (EK EYLEM)

Ek eylemin iki görevi vardır :

- İsmeye gelerek ismin yüklem olmasını sağlar.
- Fiile gelerek fiili birleşik çekimli fiil yapar.

İsme gelen ek eylemler:

→ İsme gelerek geniş zaman anlamı katan ek eylemler:

Örnek:

- Ben, Anadolu insanıyım.
- Gördüğüm kadarıyla çok mutlusun.
- Nezaket Hanım çok yardımseverdir.
- Bu sene de sizinleyiz.
- Çok bonkörsünüz.
- Oldukça düşüncelilerdir.

→ İsmine gelerek geçmiş zaman ve koşul anlamı katan ek eylemler:

Örnek:

- Geçen yıl burada öğretilirdi.
- Yeni gelen müdür oldukça profesyoneldi.
- Bu ev onursa mutlaka gelecektir.

! NOT :

→ Ek eylemin olumsuzu "değil" sözcüğüyle yapılır.

örnek:

- Su çok soęuktu.
- Su soęuk deęildi.

! NOT :

→ "-dir" ek eylemi bildirme eki olarak da adlandırılır.

! UYARI :

→ “-dir” ek eylemi kimi zaman düşebilir.

Örnek:

- Annesi bu hastanede doktordur.
- Annesi bu hastanede doktor.

! GENEL UYARI :

→ Bir cümlenin yüklemi isimse ek almıştır diyebiliriz. Çünkü ismin yüklem olabilmesi için ek eylem alması gerekir.

Fiile gelen ek eylemler:

→ Fiile gelen "idi, imiş, ise" ek eylemleri filin birleşik çekimli fiil olmasını sağlar.

Birleşik Çekimli Fiiller:

→ Hikaye birleşik zaman: **idi**

Örnek:

→ Çağırırsan gelirdim.

→ Bu işin buraya varacağını tahmin etmeliydin.

→ Sen aradığında film izliyordum.

→ Rivayet birleşik zaman: imiş

Örnek:

- Duyduğuma göre gelmeyecekti.
- Babaannesi, ona masallar anlatırmış.
- Çok biliyormuş madem, bize de anlataymış.

- Şartlı birleşik zaman: ise
- Şart anlamı kattığı için diğer ek eylemlerden farklı olarak yüklemde değil cümle ortasında bulunur.

Örnek:

- Burada okuyorsa Nihat Bey'i tanır.
- Doğru anladıysam yarın buraya gelecek, öyle mi?

! UYARI :

→ “-dir” ek eylemi birleşik çekimli fil yapmaz.

Örnek:

- Trafik bu saate çoktan rahatlamıştır.

! UYARI :

→ Ek eylemin olumsuzunu yapan “değil” sözcüğü fillerde de kullanılabilir.

Örnek:

- Seni anlamıyor değilim.

